

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8Co/276/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5314204328
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 09. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Rapčanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5314204328.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Táne Rapčanovej a členov senátu JUDr. Františka Potockého a Mgr. Zuzany Hartelovej, v právnom spore žalobcu: DOMBYT Čadca, so sídlom Čadca, U Kyzka 751, IČO: 35 658 312, zastúpeného splnomocneným zástupcom Advokátska kancelária JUDr. Stopka, JUDr. Cisarík s. r. o., so sídlom Čadca, Potočná 2835/1 A, IČO: 36 866 849, proti žalovanej: M. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom H., Y. XXXX, o zaplatenie 334,71 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 4C/76/2016-77 zo dňa 31. mája 2016, takto

rozhodol:

rozsudok okresného súdu zrušuje a vec vracia okresnému súdu na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Čadca rozsudkom č. k. 4C/76/2016-77 zo dňa 31. 05. 2016 žalobu žalobcu zamietol a žalovanej náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení konštatoval, že žalobca sa voči žalovanej domáhal zaplatenia sumy 334,71 eur na tom skutkovom základe, že žalovaná je užívateľkou bytu špecifikovaného v žalobe, ktorý užíva bez právneho dôvodu a má povinnosť platiť nájomné a platby spojené s užívaním bytu. Žalovaná si uvedené povinnosti neplnila, neplatila nájomné a služby spojené s užívaním bytu, čo viedlo k vzniku nedoplatkov v žalovanej sume.

Potom čo súd ustálil, že predmetom sporu je zaplatenie nájomného, citujúc ust. § 685 ods. 1, § 696 ods. 1, 2, § 697, § 494 Občianskeho zákonníka žalobu zamietol. Konštatoval, že podmienkou uplatnenia nároku na zaplatenie nájomného a služieb spojených s užívaním prenajatého bytu je platná nájomná zmluva za sporné časové obdobie. Žalobca nepredložil platnú nájomnú zmluvu ako základ účtovania nájomného a služieb spojených s užívaním bytu, ktoré vymáha. Z toho dôvodu mu nevzniklo právo na zaplatenie nájomného podľa § 685 ods. 1, § 696 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, ani za služby spojené s užívaním bytu. Žalobca podľa § 494 Občianskeho zákonníka neunesol dôkazné bremeno na preukázanie platného záväzku - platnej nájomnej zmluvy za sporné časové obdobie, na základe ktorej by mal právo požadovať od žalovanej platbu nájomného a služieb spojených s užívaním bytu. V žalobe nie je ani uvedené, za ktoré časové obdobie si žalobca uplatňuje žalovanú sumu titulom nájomného a služieb spojených s užívaním bytu.

Rozhodujúce skutkové tvrdenia podľa okresného súdu neumožňovali podriaďiť skutkový stav pod hypotézu právnej normy o bezdôvodnom obohatení podľa § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka. Žalobca v návrhu neuviedol faktickú výšku bezdôvodného obohatenia, ktorá nie je totožná so zmluvným nárokom na zaplatenie nájomného a služieb spojených s užívaním bytu. Pre nárok, resp. alternatívne posúdenie nároku ako nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia žalobca nepreukázal ani faktický stav užívania bytu žalovanou v spornom časovom období.

Žalovanej, ktorej by ako úspešnej strane konania patrilo právo na náhradu trov konania, súd ich náhradu nepriznal, nakoľko žalovanej žiadne trovy nevznikli.

2. Proti tomuto rozsudku podal žalobca prostredníctvom splnomocneného zástupcu odvolanie, ktorým sa domáhal jeho zmeny spočívajúcej vo vyhovení jeho žalobe v celom rozsahu, alternatívne jeho zrušenia a vrátenia sporu súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

Odvolanie odôvodnil tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Nestotožnil sa s tvrdením súdu, že výšku nároku bezdôvodného obohatenia nemožno stotožniť s výškou zmluvného nároku na zaplatenie nájomného a služieb spojených s užívaním bytu. V žalobe uviedol, že tým, že žalovaní aj po skončení nájmu bytu bez právneho dôvodu byť užívali, avšak neprispievali na nájomné a na úhrady spojené s užívaním bytu riadne a včas, sa na jeho úkor bezdôvodne obohatili, preto sú povinní uhradiť bezdôvodné obohatenie vo výške obvyklého nájmu a služieb spojených s užívaním tohto bytu. Má za to, že v zmysle podanej žaloby a jeho vyjadrení je jednoznačné, že predmetom sporu je bezdôvodné obohatenie, preto s tvrdením súdu, že aj napriek neexistencii nájomnej zmluvy za neurčité časové obdobie si uplatňuje zmluvný nárok na zaplatenie nájomného a služieb spojených s užívaním bytu, nemôže súhlasiť. V danom prípade sa nejedná o zmluvný nárok, ale o plnenie z titulu bezdôvodného obohatenia a tento nárok je v danom prípade vo výške pôvodného nájomného. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/129/2007, podľa ktorého výška bezdôvodného obohatenia sa rovná výške nájmu, preto konštatovanie súdu, že bezdôvodné obohatenie nemožno stotožniť s výškou zmluvne dohodnutého nároku na nájomné a služby spojené s užívaním bytu neobstoí. Zdôraznil, že napadnuté rozhodnutie odporuje rozhodovacej praxi nielen ostatných senátov Okresného súdu Čadca, ale aj senátu 4C, ktorý niekoľko rokov rozhodoval v súlade s návrhom na začatie konania žalobcu (napr. rozhodnutie sp. zn. 4C/62/2015 zo dňa 18. 06. 2015). Pokiaľ ide o časové obdobie, za ktoré žiada zaplatiť žalovanú sumu, toto vyplýva z príloh žaloby. Nesúhlasil ani s tvrdením súdu, že neunesol dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení, že žalovaná fakticky v byte bývala v spornom časovom období. Táto skutočnosť nebola medzi stranami konania sporná, keďže žalovaná v podanom odpore nepopiera, že by skutočnosti uvedené v žalobe boli nepravdivé.

3. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadřila.

4. Vzhľadom na to, že krajský súd vo veci rozhodoval za účinnosti nového procesného kódexu, zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“), účinného od 01. 07. 2016, bol povinný pri svojom postupe aplikovať novú právnu úpravu (§ 470 ods. 1 C. s. p.) s tým, že účinky procesných úkonov uskutočnených do 30. 06. 2016 ostali zachované (§ 470 ods. 2 C. s. p.“). Zároveň súd v odôvodnení prispôobil terminológiu novej právnej úprave.

5. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 C. s. p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou stranou konania (§ 362, § 359 C. s. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario C. s. p.) preskúmal rozsudok okresného súdu v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 380, § 379 C. s. p.) a rozsudok okresného súdu podľa § 389 ods. 1 písm. b/, c/ C. s. p. zrušil a podľa § 391 ods. 1 C. s. p. vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

6. Podľa § 389 ods. 1 písm. b/, c/ C. s. p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom; súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

7. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej súd zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (obdobne rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 M Cdo 4/2009).

8. V preskúmvanej veci mal odvolací súd z obsahu predloženého spisu preukázané, že žalobca sa voči žalovanej domáha zaplatenia sumy 334,71 eur s príslušenstvom titulom bezdôvodného obohatenia podľa § 451 Občianskeho zákonníka na tom skutkovom základe, že žalovaná užívala byť uvedený

v žalobe bez právneho dôvodu, čím sa na jeho úkor bezdôvodne obohatila. Výšku bezdôvodného obohatenia žalobca odvodil od výšky nájomného, ktoré bola žalovaná povinná platiť na základe nájomnej zmluvy uzavretej medzi žalobcom a žalovanou dňa 01. 01. 2008, ktorej trvanie bolo obmedzené do 31. 12. 2009. Skutkové tvrdenia žalobcu zodpovedajú právnej kvalifikácii bezdôvodného obohatenia podľa § 451 Občianskeho zákonníka, na ktorej skutočnosti nič nemení to, že žalobca výšku bezdôvodného obohatenia odvodil od výšky nájomného, ktoré pred ukončením nájomného vzťahu bola žalovaná povinná platiť na základe nájomnej zmluvy. V tomto smere nie je správny záver súdu, ktorý posúdiac uplatnený nárok žalobcu ako nárok na zaplatenie nájomného v zmysle § 685 ods. 1 a nasl. Občianskeho zákonníka (i keď tomuto nezodpovedali skutkové okolnosti uvedené žalobcom v žalobe a vyjadrení k odporom žalovaných) žalobu zamietol s poukazom na to, že žalobca nepreukázal existenciu nájomného vzťahu, keď žalobca ani netvrdil, že by medzi ním a žalovanou v období, v ktorom mal jeho nárok vzniknúť, nejaký nájomný vzťah existoval. Námietka žalovaného o nesprávnom právnom posúdení veci je preto dôvodná.

9. Ako predčasné sa javia aj závery súdu o neunesení dôkazného bremena žalobcom ohľadne užívania predmetného bytu žalovanou v rozhodnom období. V tejto súvislosti súd poukazuje na ust. § 153 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku účinného v čase rozhodovania súdu prvej inštancie (ďalej len O. s. p.), podľa ktorého súd rozhodne na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov ako aj na základe skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné, ak o nich alebo o ich pravdivosti nemá dôvodné a závažné pochybnosti (v súčasnosti obdobne § 215 C. s. p.). Ako vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozsudku, napriek tomu, že súd žalobu zamietol z dôvodu, že žalobca nepreukázal platnú nájomnú zmluvu, jedným z dôvodov zamietnutia žaloby bola i skutočnosť, že žalobca nepreukázal, že žalovaná v rozhodnom období byt užívala (i keď súd konštatoval, že toto obdobie v žalobe nie je špecifikované). Uvedená otázka je otázkou skutkovou, pričom žalovaná, ktorej boli všetky písomnosti riadne doručené, nepoprela, že by v predmetnom byte nebývala, resp. tento neužívala. V sporovom konaní je neprípustné, aby súd bez spochybnenia skutkových tvrdení žalobcu žalovaným tieto sám vlastnou činnosťou spochybňoval, a to bez vykonania riadneho dokazovania na pojednávaní.

10. Odvolací súd za správny napokon nepovažuje ani postup súdu prvej inštancie, pokiaľ tento vo veci rozhodol podľa § 115a ods. 2 O. s. p. bez nariadenia pojednávania.

11. Ústava Slovenskej republiky v čl. 46 a nasl., ako aj Dohovor o ochrane základných práv a slobôd v čl. 6 ods. 1 garantujú právo na súdnu ochranu (spravodlivý proces). Toto právo zahŕňa jednak právo na prístup k súdu, t. j. právo obrátiť sa na súd na vymoženie či ochranu subjektívneho práva, a jednak právo na určitú kvalitu procesu, ktorá je zabezpečená celou radou inštitucionálnych a procesných záruk. Ustanovenie čl. 46 a nasl. Ústavy SR našlo vyjadrenie aj v Občianskom súdnom poriadku účinnom v čase rozhodovania súdu prvej inštancie a následne Civilnom sporovom poriadku, ktoré zakotvujú povinnosťou súdov v civilnom procese postupovať tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a právom chránených záujmov účastníkov, resp. strán konania a táto ochrana bola účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty (§ 1, § 2 O. s. p., čl. 2, 3 C. s. p.).

12. Z citovaných ustanovení vyplýva, že civilný proces musí byť vedený tak, aby zaručil sporovým stranám realizáciu procesných práv priznaných im Civilným sporovým poriadkom (predtým Občianskym súdnym poriadkom) za účelom obhájenia a ochrany ich práv a právom chránených záujmov. Väčšina procesných oprávnení a povinností strany v občianskom súdnom konaní sa realizuje na pojednávaní, kde je stranám konania umožnené predkladať návrhy, navrhovať a predkladať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonanému dokazovaniu, k tvrdeniu protistrany, právo záverečnej reči a pod. V zákonom ustanovených prípadoch je možné rozhodnúť vo veci aj bez nariadenia pojednávania (§ 177 ods. 2 C. s. p.). V čase rozhodovania okresného súdu túto možnosť upravovalo ust. § 115a O. s. p., v zmysle ktorého súdu prvej inštancie v prejednávanej veci i postupoval.

13. Ustanovenie § 115a ods. 1 O. s. p. (v súčasnosti § 177 C. s. p.) umožňovalo vec prejednať a rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania, podmienkou pre takýto postup však bolo, že takýto postup súdu nebol v rozpore s požiadavkou verejného záujmu a vo veci bolo možné rozhodnúť len na základe listinných dôkazov predložených účastníkmi a účastníci s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania súhlasili alebo sa výslovne práva na verejné prejednanie veci vzdali. Odsek 2 cit. ustanovenia síce umožňoval súdu rozhodnúť vo veci bez nariadenia pojednávania aj v drobných sporoch, t. j. vo veciach, ktorých predmet konania nepresahoval sumu 1.000,- eur (v súčasnosti 2.000,-

eur), ako je tomu aj v tomto prípade, avšak aj tu len za podmienky, že takýto postup nebol v rozpore s požiadavkou verejného záujmu a vo veci bolo možné rozhodnúť len na základe listinných dôkazov predložených účastníkmi.

14. Základom pre rozhodnutie súdu v prípade nenariadenia pojednávania boli teda nespochybné listinné dôkazy predložené stranami konania, a to bez toho, aby sa nimi vykonávalo dokazovanie v zmysle § 120 a nasl. O. s. p. Súd sa len oboznámil s listinami a ak z nich vyplynul tvrdený skutkový stav a právne posúdenie, mohol ich vziať za základ svojho rozhodnutia vo veci samej. V prípade akýchkoľvek pochybností nebolo možné rozsudok v zmysle § 115a O. s. p. bez pojednávania vydať.

15. Vychádzajúc z vyššie uvedeného a odôvodnenia napadnutého rozsudku neboli podľa názoru odvolacieho súdu v prejednávanej veci splnené podmienky pre rozhodnutie veci bez nariadenia pojednávania. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že súd prvej inštancie nepovažoval žalobu za jednoznačnú, pokiaľ ide o povahu uplatneného nároku žalobcu, ktorý napokon napriek skutkovým tvrdeniam žalobcu spočívajúcim v užívaní bytu žalovanou bez právneho dôvodu a odkazu na ust. § 451 Občianskeho zákonníka, posudzoval podľa § 685 ods. 1 Občianskeho zákonníka s poukazom na to, že žalobca si uplatnil nárok na nájomné. Pokiaľ v konaní vznikli pochybnosti o povahe uplatneného nároku, vzhľadom na „protirečivé“ vyjadrenia žalobcu v žalobe (nárok na zaplatenie nájomného titulom bezdôvodného obohatenia), zodpovedalo by správne postupu súdu na prejednanie veci nariadiť pojednávanie a umožniť tak stranám konania uplatniť ich procesné práva. Správnosť postupu súdu, ktorý vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania, vylučuje aj konštatovanie súdu o absencii obdobia, za ktoré si žalobca uplatňuje žalovaný nárok. Pokiaľ súd nevedel za aké obdobie si žalobca nárok uplatnil (tu ale odvolací súd v nadväznosti na odvolaciu námietku žalobcu uvádza, že nie je povinnosťou súdu dedukovať z príloh žaloby obdobie, na ktoré by sa mohol uplatnený nárok vzťahovať), nemohol náležite preskúmať ani uplatnený nárok a obranu žalovanej. Pokiaľ mal súd za to, že žaloba neobsahovala náležitosti v zmysle ust. § 42 ods. 3 O. s. p., mal správne žalobcu vyzvať na odstránenie väd podania (§ 43 ods. 2 O. s. p.), prípadne za účelom odstránenia akýchkoľvek pochybností o uplatnenom nároku nariadiť na prejednanie veci pojednávanie. Pokiaľ tak súd neurobil, zaťažil konanie vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a jeho postupom došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces, pričom tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom. Postup a následne i rozhodnutie okresného súdu sa za daných rozhodnutí zároveň javí ako nepredvídateľný a prekvapivý, a to i v nadväznosti na skutočnosť, že súd na základe žaloby vydal platobný rozkaz, ktorým žalobe vyhovel a následne, na základe toho istého skutkového stavu, bez toho, aby vo veci vykonal dokazovanie, žalobu zamietol, i keď žalovaný nárok žalobcu uplatnený v konaní v odpore podanom proti platobnému rozkazu v podstate nepoprela, keď v tomto zdôrazňovala predovšetkým svoju nepriaznivú majetkovú situáciu.

16. I keď rozhodnutie vo veci bez nariadenia pojednávania žalobca v odvolaní nenamietal, ide o odňatie možnosti stranám konania konať pred súdom, ktoré predstavuje procesnú vadu konania majúcu vplyv na procesné podmienky konania, je odvolací súd na túto vadu v zmysle § 380 C. s. p. povinný prihliadať ex offio.

17. Vychádzajúc z uvedených skutočností odvolací súd rozsudok okresného súdu podľa § 389 ods. 1 písm. b/, c/ C. s. p. zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Povinnosťou okresného súdu bude vec prejednať a rozhodnúť, rešpektujúc ustanovenia Civilného sporového poriadku tak, aby ochrana porušených práv bola spravodlivá a účinná a aby bol naplnený princíp právnej istoty (čl. 2 C. s. p.). Pokiaľ ide o zistenie skutkového stavu veci, okresný súd je povinný rešpektovať ust. § 151 ods. 1 C. s. p., tiež ustanovenie čl. 2 C. s. p. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie opätovne rozhodne i o trovách konania, vrátane trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 C. s. p.).

18. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 C. s. p.)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 C. s. p.)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1, 2 C. s. p.)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 C. s. p.)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 C. s. p.)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods. 1 C. s. p.)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 C. s. p.)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 C. s. p.)